

LA FORTIFICACIÓ

Es construeix una torre de guaita al punt més alt del massís per tenir grans visuals del pla pendis cap a l'Ebre i en l'altra direcció del Montsant. Es tracta d'una torre fortificada amb algunes cases adossades en el seu perímetre.

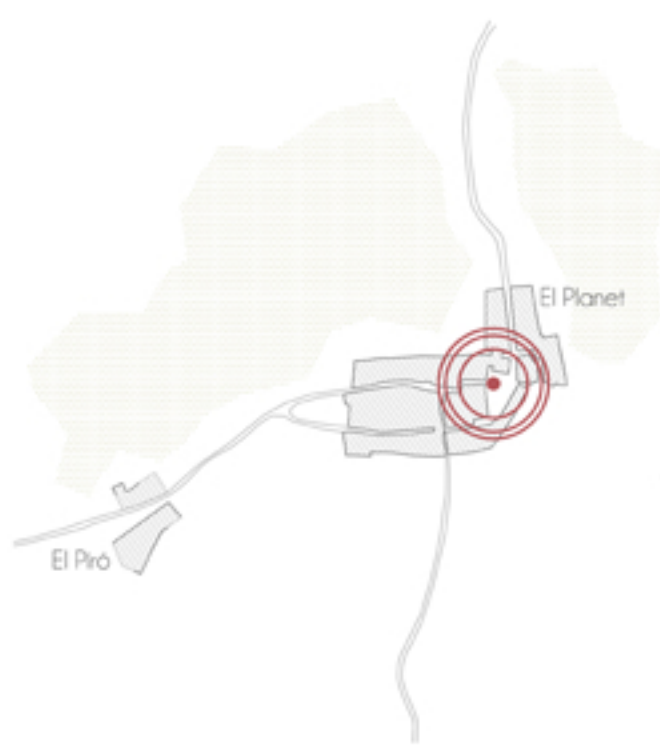
L'ANTIC CENTRE

Desapareix la fortificació i es construeix la primera casa coneguda: Cal Merla. El nucli s'acaba d'estructurar al voltant del punt més alt de la població amb cases que segueixen l'actual carrer Major i el carrer de Dalt.

L'AGRICULTURA

Gràcies als inicis de l'activitat agrícola (vinya, olivera, ametller, sembradura i regadiu) la població es comença a ampliar seguint els vessants amb menys pendent. Així s'inicien el Raval del Prò i el Raval del Planet.

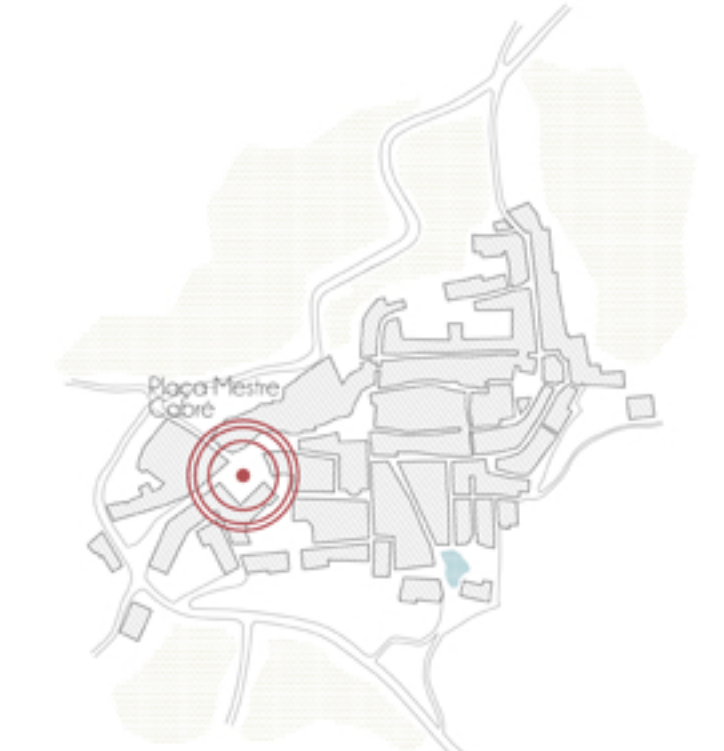
L'ESGLÉSIA I ELS RAVALS

El gran increment del conreu de la vinya fa que la ciutat s'ampli i es distribueixi en 5 ravals: El Prò i El Planet -que ja s'havien començat- i L'Era, La Serreta i El Verquer. L'església és convertida en el nucli articulador entre tots ells.

EL NOU CENTRE

La supressió d'alguns edificis en El Prò genera la creació d'una gran plaça. Conseqüentment, el centre de Gratallops -juntament amb tots els comerços i equipaments- es trasllada a la part baixa, la part més accessible del poble.

LA FIL·LOXERA

Després de la crisi fil·loxera, hi ha una davallada de població i el nucli antic de Gratallops és el principal perjudicat. Tanmateix, per culpa de la deixadesa moltes cases són enrunades. Així genera espais buits i un teixit urbà sense continuïtat.

01 L'ESTRUCTURA TERRITORIAL

Diagram showing territorial structure with 'Eix de connexió territorial (T-711)' and 'Parcel·les comercials'. Text: 'Els assentaments urbans es desenvolupen en el transcurs d'un eix territorial que comunica els diferents municipis. D'aquesta manera, es genera una jerarquia en el sistema viari dels pobles i es dona importància a les parcel·les contigües a l'eix. L'eix gradualment passa a ser el carrer més important de la vila i, per tant, el lloc on es situen els baixos comercials i els tallers artesans.'

02 L'ESGLÉSIA I LA PLAÇA

Diagram of a church facade. Text: 'Al llarg del carrer principal hi trobem l'església. D'estil barroc, té una façana on hi ressalta el pòrtic d'entrada i un campanar que al ser visible desde lluny atorga identitat a cadascun dels municipis. L'església juntament amb altres elements urbans genera un important espai comú: la plaça major.'

03 L'ADAPTACIÓ A LA TOPOGRAFIA

Diagram showing urban nuclei on a slope. Text: 'El Priorat es caracteritza per una orografia abrupte. Les cotes baixes pertanyen als punts més humits amb presència d'aigua. Entre els rius i afluent hi trobem turons en els quals, a cotes més elevades, es situen els diferents nuclis urbans. Tots ells, viuen amb la topografia sense alterar-la en excés i aprofiten el pendent per al cultiu de la vinya.'

04 LA MORFOLOGIA URBANA

Diagram of building morphology. Text: 'Les edificacions tenen entre 2 i 3 pisos -superiors als 3m d'alçada- i planta sota-coberta. Els carrers que les relacionen són estrets, d'uns 3 o 4m. Aquest fet, ajuda a controlar-ne la Tramuntana i la Marinada, però dificulta l'assoleïment durant l'hivern. Sovint, les cases enfrontades s'uneixen amb una volta que travessa el carrer.'

05 LA PLANTA BAIXA

Diagram comparing 'Estiu nit' and 'Hivern matí' ground floor plans. Text: 'Tradicionalment, les plantes baixes s'han utilitzat per desenvolupar les activitats econòmiques locals (l'artesania, el tèxtil, la fusta i la venda de queviures). També, s'han utilitzat pel descans del bestiar a la nit. Així doncs, les plantes baixes funcionen com a càmeres d'aire actives o inactives que aïllen la vivenda a la primera planta.'

06 LA RELACIÓ ENTRE PÚBLIC I PRIVAT

Diagram showing 'Zona Comercial' vs 'Zona Residencial'. Text: 'La disposició de certs elements urbans fan possible la relació entre la via pública i l'àmbit privat. Per exemple, els porxos de la planta baixa uneixen el carrer amb el comerç. D'altres elements provoquen l'efecte contrari com en el cas de les escales a l'entrada d'una vivenda o el canvi de color i de textura del paviment.'

08 L'ESTRUCTURA EXTERIOR

Diagram of wall structures: 'Façanes', 'Mitgeres', 'Mitgeres compartides'. Text: 'La configuració parcel·laria tradicional dels municipis del Priorat indica que les edificacions s'aguanten gràcies a l'ús de mitgeres i murs de càrrega els quals s'arriestren els uns amb els altres. Les parets de càrrega solen ser mitgeres compartides entre dues parcel·les consecutives. Així és el que anomenem arquitectura muraria.'

10 LA FAÇANA

Diagram of wall sections: 'Secció Mur de càrrega' and 'Alçat Arc de descàrrega'. Text: 'L'envoltent de l'edifici i també l'estructura: les façanes són murs de càrrega de gran espessor. Gràcies a la gran inèrcia tèrmica dels murs de càrrega és prescindible l'ús d'aïllament tèrmic i es possible mantenir una temperatura estable.'

07 ELS MATERIALS DE PROXIMITAT

Diagram showing local materials: 'Murs', 'Paviments', 'Fusta'. Text: 'El caràcter petri de l'entorn ha fet d'aquest recrus un element constructiu principal en els envoltants de les vivendes. Els paviments urbans també utilitzen codols i graves per oferir drenatge en cas de pluja. A més, els pins i les alzines de la regió s'han utilitzat tant per fer jasseres com per dintells i fusteries de portes i finestres.'

11 ELS ACABATS

Diagram of wall finishes: 'Impermeabilització murs' and 'Impermeabilització + Protecció de cops'. Text: 'Per tal d'impermeabilitzar els murs es recobreixen amb morter càlcic o gres i pedra sorrenca, vermella, llisa i regular. Els sòcols i les cantonades tenen un tractament especial de morter -amb major granulometria- o de granit. Amb els anys i el desgast, moltes façanes perden aquesta última capa cosa que deixa visible el mur original.'

12 LA PROPORCIÓ DEL FORAT

Diagram of window proportions. Text: 'La proporció de forats respecte el sòlid és baixa. Al ser la façana estructura, els forats provoquen una discontinuïtat en la peça. Per això, el nombre de portes i finestres és mínim. La col·locació i la dimensió d'aquestes respon a un descens de càrregues homogeni i a l'orientació (les obertures a nord són més petites que a sud).'

13 ELS FORATS I L'ORNAMENTACIÓ

Diagram of window ornamentation. Text: 'Les diferències socio-econòmiques del SXVIII provoquen distincions en l'altura i els acabats entre les edificacions, les diferents proporcions dels forats, els ornaments de les finestres petites amb o sense balcó, les baranes de ferro forjat, dintells i voladissos gravats, relleus d'escuts familiars, entre d'altres.'

14 LA TEULADA

Diagram of roof structure. Text: 'La coberta està feta de peces de ceràmica (teules de mitja canya) que garanteixen impermeabilitat. La fusta també s'utilitza, en l'estructura per treballar a flexió-compressió. Per qüestions d'estanquitat, les cobertes són a dues aigües. Així genera una càmera d'aire ventilada que ofereix aïllament i bones prestacions tèrmiques.'

